

GLASBENA IZVEDBA

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.36](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.36)

ISBN

978-961-286-993-9

TEA LOVRENČIČ

Univerza v Mariboru, Pedagoška fakulteta, Maribor, Slovenija
tea.lovrencic@student.um.si

V tem poglavju bomo posebno pozornost namenili glasbeni izvedbi. Glasbena izvedba je termin, ki spada v širši okvir glasbenih dejavnosti, kot so dejavnosti poslušanja, izvajanja in ustvarjanja. Dotaknili se bomo glasbene izvedbe s strani učencev in njenega spodbujanja v razredu. Poudarili bomo vlogo glasbene igre kot pristopa za spodbujanje glasbene aktivnosti in krepiteve socialnih veščin učencev. Dotaknili se bomo vloge napak in učenja iz njih v procesu izvajanja. Na koncu bomo izpostavili pomen vključevanja informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku glasbene umetnosti ter poudarili pomen sodelovanja med različnimi deležniki: učenci, učitelji, starši in šolo pri javnem nastopanju ter udeleževanju na javnih prireditvah, s pomočjo katerih spodbujamo samozavest učencev in krepimo njihovo samopodobo.

Ključne besede:

glasbena izvedba,
učenci,
učitelji,
glasbene metode,
glasbena igra

Univerzitetna založba
Univerze v Mariboru

DOI

[https://doi.org/
10.18690/um.pef.3.2025.36](https://doi.org/10.18690/um.pef.3.2025.36)

ISBN

978-961-286-993-9

Keywords:

musical performance,
students,
teachers,
musical methods,
musical play

MUSICAL PERFORMANCE

TEA LOVRENČIČ

University of Maribor, Faculty of Education, Maribor, Slovenia
tea.lovrencic@student.um.si

This section focuses specifically on musical performance, a term situated within the broader context of musical activities such as listening, performing, and creating. The discussion centers on how pupils perform music and how this is encouraged in the classroom. Emphasis is placed on the role of musical play as an approach to stimulate musical activity and enhance students' social skills. The importance of mistakes and the learning process they foster in musical performance is also addressed. Additionally, the integration of ICT in teaching musical arts is highlighted, alongside the significance of collaboration among various stakeholders—students, teachers, parents, and schools—in public performance and participation in events. This collaboration promotes students' self-confidence and strengthens their self-esteem.

University of Maribor Press

1 Uvod

Glasbeno izvajanje je sestavljeno iz treh ključnih komponent: ritmične izreke, petja in igranja na otroška glasbila (Lango, 2011). Tukaj se moramo navezati na poučevanje glasbene umetnosti na razredni stopnji, ki spodbuja poučevanje po prej omenjenih ključnih korakih. Glasbeno izvajanje je pomembna tematika, ki se nanaša tako na glasbeno izvedbo učitelja v razredu kot na glasbeno izvedbo učencev. V tem poglavju smo raziskovali glasbeno igro kot metodo za izboljšanje socialnih spretnosti učencev ter poudarili njen pomen za njihov kognitivni in emocionalni razvoj (Burak in Bas, 2024). Tema pa je pomembna tudi s širšega vidika udejstvovanja učencev in učiteljev v glasbenem življenju izven šolskih klopi, kjer se povezuje z glasbeno izvedbo nastopajočih.

2 Glasbena izvedba

Pri pregledu raziskav smo naleteli na raziskavo Reimerja (1994), ki govori o glasbeni izvedbi in pomenu njenega ohranjanja v šolskem prostoru. Prav tako raziskava prča o pozitivnih učinkih glasbene izvedbe na kognitivno, afektivno in socialno področje razvoja učenčeve osebnosti. Z njo se širi zavedanje o pomembnosti glasbene izvedbe v živo, brez vključevanja multimedijskih pripomočkov, ki odstirajo le delček glasbene izkušnje, ne pa celotnega, polnega doživetja.

2.1 Ogroženost glasbenega izvajanja

Ali je glasbeno izvajanje ogroženo? To je vprašanje, ki se je porodilo raziskovalcu Reimerju leta 1994, še posebej pa je aktualno danes, ko tehnologija sega na vsa področja življenja, tudi v poučevanje glasbene umetnosti. Raziskovalci so predvsem zaskrbljeni, da bi multimedijski, torej glasbeni posnetki, predvajanje glasbe iz multimedijskih kanalov idr., nadomestilo izvajanje glasbe v živo. Najnoveše študije potrjujejo, da je uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije pri pouku glasbene vzgoje v porastu in da so ji učitelji razrednega pouka bolj naklonjeni kot vzgojitelji v vrtcih (Atabeck in Burak, 2020).

Zakaj je glasbeno izvajanje sploh postalo ogroženo? Reimer (1994) navaja tri razloge:

- ker je glasbeno izvajanje postalo stvar izbire in ne nuje,
- ker je glasbeno izvajanje postalo specializirana dejavnost in

- ker je glasbeno izvajanje postalo nepotrebno vmešavanje med skladateljem in občinstvom.

Specializacija estetske dejavnosti glasbenega izvajanja ali profesionalizacija izvajanja kaže na kulturo, ki bolj ceni glasbene izdelke kot sam glasbeni proces (Reimer, 1994). Torej naš namen v razredu ni, da učenci slišijo popolno izvedbo določene otroške pesmi, ki jo izvaja profesionalni glasbenik, temveč, da mi – kot učitelji – glasbo izvedemo v živo, sami. Kar bi nas kot pedagoge moralo zanimati, so razvojni procesi, s katerimi izvajalci in skladatelji izpopolnjujejo svoje spretnosti in nam s tem nudijo uporabne pedagoške modele, ki jih lahko apliciramo v pedagoško prakso (Reimer, 1994).

V nadaljevanju si bomo ogledali enega izmed uspešnih modelov poučevanja glasbene umetnosti na razredni stopnji.

2.2 Glasbena igra kot del pouka glasbene umetnosti

Glasbena igra je metoda, ki je opredeljena kot združevanje glasbene umetnosti in igre, kar zagotavlja inovativen in edinstven pristop k učenju. Sestavljajo jo dejavnosti, ki učencem omogočajo raziskovanje, improvizacijo in ustvarjanje z zvokom (Littleton, 1998, v Burak in Bas, 2024).

Raziskava, izvedena v Turčiji, na vzorcu šestdesetih otrok v tretjem razredu osnovne šole, je pokazala statistično pomembne razlike pri razvoju socialnih spretnosti med eksperimentalno in kontrolno skupino. Učenci v eksperimentalni skupini, ki so bili izpostavljeni metodi glasbene igre, so v časovnem obdobju desetih tednov bistveno bolj napredovali ter razvili več socialnih veščin in spretnosti, kot učenci, ki metodi glasbene igre niso bili izpostavljeni (Burak in Bas, 2024).

Reimer (1994) trdi, da bi bilo treba glasbeno izvajanje obravnavati kot sestavni del glasbenega izobraževanja vsakega učenca iz naslednjih razlogov:

- glasbeno izvajanje je vrsta inteligence, ki se krepi z vajo;
- glasbena izvedba krepi kognitivne in fizične sposobnosti izvajalca;
- med glasbenim izvajanjem obravnavamo različne glasbene probleme, posledično pa se razvija tudi glasbeno mišljenje.

Glasbeno izvajanje je veliko več kot le poustvarjanje not na partituri, pravi Cook (1990, v Reimer 1994). Glasbena vzgoja mora vsakemu učencu omogočiti, da z glasbenim izvajanjem doseže razvoj novih socialnih, psihomotoričnih in emocionalnih sposobnosti (Burak in Bas, 2024).

2.3 Učiteljevi pristopi k poučevanju glasbenega izvajanja

V slovenskem Učnem načrtu za glasbeno vzgojo (2011) je glasbeno izvajanje pomemben del celostnega pristopa k poučevanju glasbene umetnosti. Učitelj mora s svojim poučevanjem ter vključevanjem raznolikih učnih metod in glasbenih dejavnosti učencem omogočiti kakovosten glasbeni pouk in varno okolje, kjer lahko učenci razvijajo svoje potenciale. Učitelji morajo učence vključevati v pouk glasbe in njeno izvajanje skozi ritmično izreko, petje in igranje instrumentov. Učitelji lahko z uporabo IKT-ja podkrepijo dele skladb in tako omogočijo pristop k poslušanju, izvajanju in ustvarjanju glasbe s pomočjo novih tehnologij.

Glasbeno izvajanje spodbujamo tudi skozi glasbene nastope. Ti so za učence izredno pomembni, saj lahko učenci preko njih pokažejo, kaj so se naučili ter svoje znanje in veščine predstavijo tako staršem kot tudi širšemu občinstvu.

3 Zaključek

Glasba in glasbena izvedba vplivata na kognitivni, afektivni in socialni razvoj učencev. Zato je pomembno zavedanje, da moramo izvajanje žive glasbe vključevati v pouk glasbene umetnosti. Glasbena vzgoja, ki jo ponuja obvezno šolanje, mora skrbeti za privzgajanje ljubezni do glasbe. To pa najlažje storimo tako, da glasbo poslušamo, izvajamo in jo seveda tudi sami z učenci v razredu ustvarjamo. Kot bodoči učitelji si želimo in moramo prizadevati za kakovosten glasbeni pouk. Seveda je informacijsko-komunikacijska tehnologija danes vseprisotna in predstavlja nepogrešljiv del naših življenj, zato nam je lahko v pomoč pri glasbenem pouku. Vendar pa se glasbenemu izvajanju ne smemo odpovedati, saj ima to pomemben vpliv na dobro počutje, motivacijo, sodelovanje in povezanost razreda.

Literatura

- Atabek, O. in Burak, S. (2020). Pre-School and Primary School Pre-Service Teachers' Attitudes towards Using Technology in Music Education. *Eurasian Journal of Educational Research* 87, 47–68. https://www.researchgate.net/publication/341708663_Pre-school_and_primary_school_pre-service_teachers%27_attitudes_towards_using_technology_in_music_education
- Burak, S. in Baş, A. (2024). The effect of musical play on the social skill development of primary school students. *International Journal of Psychology and Educational Studies*, 11(1), 115–125. <https://dx.doi.org/10.52380/ijpes.2024.11.1.1326>
- Lango, J. (2011). *Poučevanje glasbene vzgoje z uporabo informacijsko komunikacijske tehnologije*. Doktorska disertacija. Univerza v Ljubljani. Pedagoška fakulteta.
- Reimer, B. (1994). Is Musical Performance Worth Saving? *Arts Education Policy Review*, 95(3), 2–13. <https://doi.org/10.1080/10632913.1994.9936373>
- Učni načrt. Program osnovna šola. Glasbena vzgoja. (2011). Ministrstvo za šolstvo in šport: Zavod Republike Slovenije za šolstvo. https://www.gov.si/assets/ministrstva/MIZS/Dokumenti/Osnovna-sola/Ucni-nacrti/obvezni/UN_glasbena_vzgoja.pdf.